

Kun mikään ei edelleenkään riitä

Tätä pääkirjoitusta kirjoittaessani Venäjä on aloittanut käsittämättömän hyökkäyksen ”veljeskansana” pitämänsä Ukraina. Aika näyttää, miten asiat Ukrainassa ja muualla Euroopassa, kuten myös Suomessa, tulevat tämän jälkeen laajemminkin etenemään.

Tämän aamun 24.2.2022 Venäjän hyökkäyksestä kertovia uutisia katsoessani tuli mieleeni tähän lehteen vuonna 2004 kirjoittamani pääkirjoitus ”Kun mikään ei riitä” 2/2004. Ohessa alempana on yksittäisiä suoria otteita tuosta kyseisestä kirjoituksesta:

”Kun mikään ei riitä ja kun mikään ei tunnu miltyään mutta silti yhä enemmän pitää saada”. Välillä sitä mieltii, miten yksinkertaista ja helppoa yksi ainutkertainen käynti maailmassa ihmisille voisi olla ja kuinka vaikeaksi ihmiset sen kuitenkin itselleen tekevät. Lähes päivittäin voimme lukea lehdistä erilaisia kirjoituksia siitä, kuinka pahoinvoinnin yhteiskunnassa väitetään lisääntyvän, etenkin työelämässä. On jotenkin käsittämätöntä, että näin tapahtuu, koska ihmisten elin- ja työolosuhteet jatkuvasti kokonaisuutena ottaen kuitenkin parantuvat. Miten tällainen kehitys voi sitten olla mahdollista? Yksi vastaus siihen on varmasti ihmisluonteessa. Asuinpaikasta, valtiosta, elinolosuhteista ja ihmisen yhteiskunnallisesta asemasta riippumatta yhteistä näyttää olevan, että ihmiset eivät yleensä ole tyytyväisiä elämäntilanteeseensa. Samanlaista ihmiselämä on aina ollut ja aina todennäköisesti tulee olemaan”.

”Ihminen haluaa saada rahaa, valtaa, asemaa, kunniaa, arvostusta jne. Jos näitä ei saa, niin ihminen ei yleensä ole tyytyväinen. Toisaalta, jos näitä kaikkia saa, niin ihminen ei siltikään yleensä ole tyytyväinen. Vielä enemmän pitää saada. Ihminen on ihmeellinen olento, jolle mikään ei riitä. Näin se on riippumatta siitä, eletäänkö elämää Suomessa tai jossakin muussa pohjoismaisessa ns. hyvinvointivaltiossa. Muutos aikaisempaan on vain siinä, että nykyisin ihmiset haluavat saada yhä enemmän, yhä nopeammin ja yhä vähemmällä. Vaikka mitään ei viitsisikään tehdä, niin kaikki pitäisi kuitenkin saada. Jos tämä ei toteudu, niin vaikeata on ja pahalta tuntuu. Pahoinvointia lisää vielä se, että iltapäivälehdistä saadaan jatkuvasti lukea erilaisia tarinoita äkkirikastuneista, optiomiljonääreistä ja lottovoittajista. Kateus vain kasvaa. Kun vain saisi pois toiselta sen mitä itsellikään ei ole. Toisaalta, jos jossain tavoitteessa itse sattuisi onnistumaan, ei se vähän ajan kuluttua tunnu juuri miltyään, koska seuraavaksi täytyy tavoitella jo jotain uutta.”

Ukrainaan kohdistuvan hyökkäyksen taustoja seurattaessa voi vain todeta, että noin edellä mainittu näyttää pitkälti menevän, vaikka olisit suurvaltion johtaja ja yksi maailman rikkaimmista ja vaikutusvaltaisimmista ihmisistä. Voisi kuvitella, että tällainen ihminen nauttisi omaisuudestaan täysin siemauksin, ja hyödyntäisi sitä monella eri tavoin, ja tekisi kaikkea mukavaa,

johon tavallinen kansalainen ei koskaan taoudellisista syistä johtuen pystyisi. Mutta näyttää siltä, että tällainen henkilö käyttää mieluummin omaa energiaansa ja valtaansa siihen, miten hän pystyisi geopolittisten intohimojensa avulla siirtämään oman valtionsa rajoja tai muuttamaan itsenäisen valtion poliittisen johdon sellaiseksi, kuin hänelle itselleen sopii. Ja tuon tavoitteen saavuttamisessa ei ole merkitystä sillä, kuinka paljon hän aiheuttaa tuskaa ja surua miljoonille ihmisille. Mutta yksittäisten tavoitteiden saavuttaminen tuskin pitkälle riittää, koska kohta pitää saada jotain lisää. Ja lopulta mikään ei kuitenkaan ole riittävästi, vaan todennäköisesti lisääntyvä tyytymättömyys vain kalvaa mieltä.

Työelämässä paljastuu aina silloin tällöin esimerkiksi yksittäisten virkamiesten tai johtajien epäasialliseen toimintaan liittyneitä epäkohtia, joihin on puututtu vasta sen jälkeen, kun ne ovat tulleet julkisuuteen. Tällaisissa tapauksissa olen usein todennut, että ongelmana ei ole niinkään kyseinen vallankäyttäjän itse. Ongelmana on pikemminkin johtajan taustalla olevat ”pikkujohtajat”, jotka eivät ole uskaltaneet tai halunneet puuttua ”ison pomon” tekemisiin. Pikkupomot ovat omaa etuaan edistääkseen mieluummin hännystelleet ja mielistelleet ison pomon tekemisiä. Ja näin iso pomo on kuvitellut, että hänen toimintansa on ollut laajemminkin hyväksyttyä. Työelämässä monet pääsevät pomoa miellelemällä omalla urallaan hyvinkin pitkälle, ja ne yksittäiset uskaliaat, jotka ovat yrittäneet ajatella ”omilla aivoillaan”, selviävät yleensä vain potkuilla. Mutta silloin, kun valtion päämies päättää ryhtyä valloitusretkelle itsenäisiin valtioihin, ja kun hänen toimintansa mielistelijät eivät uskalla niihin puuttua, voi tapahtua ihan mitä vain.

Luin tätä pääkirjoitusta kirjoittaessani Leipuri-lehtiä vuosilta 1939-1945 ja niissä olleita pääkirjoituksia, kuten ”Sota” 9/1939 ja ”Kello on lyönyt” 10/1939. Dramaattisia kirjoituksia lukiessa tuli mieleeni, että toivottavasti Euroopan valtiot yhdessä Yhdysvaltojen kanssa pysyvät yhtenäisinä ja pystyvät huolehtimaan tavalla tai toisella siitä, että nykyisen sukupolven ei tarvitse kokea tuon ajan kauheuksia, eikä niitä kauheuksia, joita Ukrainassa parhailaan koetaan.

Mika Väyrynen

Tämän lehden sivuilla 16-19 on artikkeli siitä, kuinka ”maakaasun ja sähkön kohonnut hinta kurittaa yrityksiä”. Tilanne on yritysten kannalta jo nyt äärimmäisen hankala, ja Venäjän hyökkäys Ukraina ja sen seurannaisvaikutukset tulevat vain pahentamaan tilannetta. Huomioikaa kyseistä artikkelia lukiessanne, että tämän lehden mennessä painoon esimerkiksi Kauppalehti uutisoi 28.2.2022 maakaasun hinnan huimasta noususta, 20-36%.